

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 29 grudnia 2009 r.

Pan

Antoni Łazarz

Dyrektor Szkoły Podstawowej

w Maszkowicach

KNO-410-04-04/2009
P/09/074

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował realizację zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym przez Szkołę Podstawową w Miszkowicach (Szkoła). Kontrolą objęto lata 2007 – 2009 (do 30 listopada).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 11 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność, mimo stwierdzonych istotnych nieprawidłowości.

Szkoła w roku szkolnym 2009/2010 liczyła 128 uczniów, w tym 33 (ponad 25%) uczniów mniejszości etnicznej romskiej. W okresie objętym kontrolą na wspomaganie edukacji dzieci romskich Szkoła wykorzystywała środki ze zwiększonej subwencji oświatowej (łącznie 691,1 tys. zł) i z *Rządowego Programu na Rzecz Społeczności Romskiej* (131 tys. zł) oraz dodatkowe środki przyznane przez Gminę Łącko w wysokości 17,9 tys. zł na dowożenie dzieci i zakup podręczników i przyborów szkolnych.

Pozytywna ocena skontrolowanej działalności odnosi się przede wszystkim do decyzji Dyrektora Szkoły o stopniowym zakończeniu prowadzenia zajęć w wyodrębnionych klasach dla dzieci romskich przerośniętych, lub z opinią Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, stwierdzającej konieczność nauczania na podstawie programu szkoły specjalnej albo obniżenia wymagań. W nawiązaniu do art. 12 ust. 3 Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych przyjętej przez Polskę (Dz. U. z 2002 Nr 22 poz. 209) - zobowiązującej do popierania równego dostępu osób należących do mniejszości narodowych do oświaty na wszystkich poziomach - tworzenie osobnych klas dla dzieci romskich jest niewłaściwe. Pozytywnym efektem decyzji o stopniowej likwidacji klas dla dzieci romskich jest to, że w roku szkolnym 2009/2010 do jedynej w Szkole klasy pierwszej uczęszczają wszystkie dzieci rozpoczynające obowiązek szkolny z obwodu Szkoły, bez względu na przynależność etniczną.

NIK pozytywnie ocenia zorganizowanie pomocy w nauce dzieciom romskim (zorganizowanie zajęć wyrównawczych, udrożnienie komunikacji pomiędzy starą i nową częścią budynku szkolnego, zatrudnienie nauczycieli wspomagających i dwóch asystentów edukacji romskiej) oraz działania na rzecz wyposażenia dzieci romskich w podręczniki i przybory szkolne. Na podkreślenie zasługuje także stałe doskonalenie nauczycieli prowadzących zajęcia z uczniami romskimi. Troje nauczycieli wspomagających ma ukończone szkolenia i studia podyplomowe o specjalnościach niezbędnych do pracy z młodzieżą romską. Szkoła prowadzi działania podnoszące kwalifikacje asystentów edukacji romskiej nieposiadających ukończonej szkoły podstawowej.

NIK pozytywnie ocenia działania Szkoły na rzecz integracji środowiska lokalnego romskiego i polskiego, polegające na: organizowaniu wspólnych wycieczek i kolonii letnich dla dzieci romskich i polskich, organizowaniu zebrań rodziców dzieci polskich i romskich na tematy wspólne dla obu społeczności, przybliżaniu kultury romskiej (pokaz multimedialny) oraz organizowaniu imprez integracyjnych dla mieszkańców.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczą: zadowalających efektów podejmowanych działań na rzecz poprawy frekwencji uczniów romskich na zajęciach dydaktycznych i poprawy wyników nauczania, nieprawidłowych uregulowań statutowych, dopuszczających możliwość tworzenia w szkole osobnych klas dla dzieci romskich oraz braku właściwych zapisów dotyczących podstawy zatrudnienia i wynagrodzenia w umowach o pracę z asystentami edukacji romskiej w szkole.

1. W ocenie NIK, działania Szkoły na rzecz poprawy frekwencji uczniów romskich na zajęciach dydaktycznych oraz poprawy wyników nauczania nie przyniosły zakładanych i zadowalających efektów, chociaż w roku szkolnym 2008/09 w zakresie frekwencji na zajęciach nastąpiła poprawa.

Ustalono, że średnia frekwencja dzieci romskich w roku szkolnym 2007/2008 wynosiła 50%, a nieklasyfikowanych z powodu opuszczenia ponad połowy dni nauki było 41% uczniów. W roku szkolnym 2008/09 średnia frekwencja wyniosła 65%, a nieklasyfikowani stanowili 15% spośród uczniów mniejszości romskiej.

2. W ocenie NIK, niewłaściwe było pozostawienie w statucie Szkoły (w § 16 pkt 9) zapisu umożliwiającego tworzenie osobnych klas dla dzieci mniejszości romskiej, posiadających opinie i orzeczenia Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej.

Pozostawienie wspomnianego zapisu jest sprzeczne z podjętą w Szkole w 2008 r. decyzją w sprawie stopniowego wygaszania odrębnych klas dla dzieci romskich.

3. Stwierdzono nieprawidłowości przy zatrudnianiu asystentów edukacji romskiej przez Szkołę. Do 2009 r. byli oni zatrudniani na czas określony przez 10 miesięcy w roku, mimo że zwiększona subwencja oświatowa zawierała środki na ich zatrudnienie w ciągu całego roku.

Należy podkreślić, że jednym z zadań asystenta edukacji romskiej, zatrudnianego w charakterze pomocnika nauczyciela jest utrzymywanie stałego kontaktu między szkołą a rodzicami dzieci, co powinno być realizowane także w czasie wakacyjnej przerwy w nauce.

Ponadto, w aktualnych umowach o pracę z asystentami romskimi brakowało wskazania podstawy zatrudnienia i właściwej podstawy wynagrodzenia, wymaganej w formularzu umowy o pracę stosowanym w Gminie Łącko. Zamiast rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2007 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2008 r. (Dz. U. Nr 17, poz. 1209), powinny być powołane przepisy określające zatrudnienie i wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w jednostkach samorządu terytorialnego, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398).

W ocenie NIK, stwierdzone nieprawidłowości niekorzystnie wpływały na efekty realizacji zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w skontrolowanym okresie.

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

1. Zmianę zapisu w statucie Szkoły, dotyczącego warunków tworzenia osobnych klas dla dzieci romskich.
2. Uzupełnienie umów o pracę z asystentami edukacji romskiej o zapisy dotyczące podstawy zatrudnienia i zasady wyliczenia wynagrodzenia.
3. Kontynuowanie działań zmierzających do osiągnięcia frekwencji i wyników nauczania dzieci romskich na poziomie wskaźników osiąganych przez dzieci społeczności większościowej.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, przysługuje Panu Dyrektorowi, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zawartych w nim ocen, uwag i wniosków.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.